

Dokumendiliigi kiri (teabenõue, selgitustaotlus ja märgukiri) andmekirjelduse väljatöötamine.

Ühtsetest portaalidest, asutuste veebilehtedelt ja mujalt võime leida palju vorme, mis kõik on erineva andmekoosseisuga, erineva ülesehituse ja funktsionaalsusega, aga tehtud kõik ühe dokumendiliigi jaoks. Näiteks on eesti.ee portaalis 10 erinevat teabenõude vormi, millel on erinev nimetus, andmete koosseis, ülesehitus ja funktsionaalsus. Selgitustaotlusele ja märgukirjale on tehtud seevastu ainult üks vorm, mida kasutab üks amet, kuigi dokumendiliigi adressaadina on nimetatud seaduses kõik riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused¹. 5 vormi puhul, mille nimetuses on märgitud „kiri“, saab teha valikuid: kirja, teabenõude, vaide või teate edastamiseks.

Projekti eesmärk on töötada välja ühtne vorm dokumendiliigi edastamiseks eesti.ee portaalist ja asutuse DHSist adressaat asutuse DHSi DVK kaudu, tagades sealjuures dokumendiliigi metaandmete automaatse ülekandumise adressaatasutuse DHSi ning tagasiside metaandmete automaatse edastamise dokumendi saatjale. Dokumendiliikide adressaatideks on seadustes loetletud DVKga liitunud asutused ja organid ja saatjateks kodanikud, ettevõtjad eesti.ee-st ja asutused oma DHSist. (DVKga liidestatud DHSid: <https://www.ria.ee/dvk-liitumine/>)

RIHA XML varamus ei ole (jaanuar 2013 seisuga) kirjeldatud sarnaseid dokumendiliike. Teabenõude esitamist ja sellele vastamist reguleerib avaliku teabe seadus. Märgukirja ja selgitustaotluse esitamist ja sellele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadus. Kirja elementide loetelu, elementide määratlused ja selgitused, nende vormistamise nõuded ja asukoha dokumendil sätestab Eesti standard EVS 882-1:2006. Informatsioon ja dokumentatsioon. Dokumendielemendid ja vorminõuded. Osa 1: Kiri. Andmekirjelduse koostamisel lähtutakse dokumendiliigi andmekirjelduse juhisest, dokumendihalduse metaandmete juhisest ja DVK kapsli metaandmete koosseisust, võttes arvesse seadusest ja standardist tulenevaid nõudeid.

Dokumendiliikide andmekoosseisu ja parima praktika kirjeldamiseks kutsutakse MKM ITAO poolt kokku töörühm, kelle ülesandeks on tuginedes oma asutuse kogemusele, dokumendiliigi inimloetava andmekirjelduse (sh tagasiside menetlusinfo), dokumendiliigi malli, dokumendinäidiskuva koostamine, ettepanekute tegemine vormi ülesehitusele ja funktsionaalsusele, tehnilise kirjelduse kooskõlastamine ning vormide testimine ja rakendamises osalemine.

Töörühma on kaasatud DVK valdkonna juht Riigi Infosüsteemi Ametist, dokumendihaldusjuhid Kaitseministeeriumist (GoPro), Siseministeeriumist (Delta), Politsei- ja Piirivalveametist (Delta), Tehnilise Järelevalve Ametist (GoPro), Tarbijakaitseametist (GoPro), Maksu- ja Tolliametist (LiveLink), Kaitseliidust (GoPro), Sisekaitseakadeemiast (Postipoiss), Tallinna Linnakantseleist (Postipoiss), SA Innovest (Webdesktop), Türi (Webdesktop) ja Jõhvi Vallavalitsustest (WebDesktop). Vastavalt tekkinud küsimuste ja probleemide lahendamiseks kaasatakse vajadusel spetsialiste RIAst, Justiitsministeeriumist, arvamust küsitakse DHS arendajatelt. Esialgse kirjelduse valmimisel alustatakse koostööd portaalide, veebilehtede haldjatega, et tagada andmekirjelduse rakendatavus. Andmekirjelduse inimloetava kirjeldamine ja tehnilise osa koostamine on kavas 2013. aasta I poolaastal.

1. Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadus

Töörühma kokku kutsumisest informeeritakse Dokumendihaldusnõukogu, DHSide arendajaid ning portaalide ja veebilehtede omanikke, kus andmekirjeldust rakendada.

Andmekirjelduse tehnilise poole koostamist (dokumendiliigi elementide ja metaandmete XML skeemid ning skeemide märgendloend, dokumendiliigi stiililehed, XML näidisdokumendid), DVK kapslisse liigipõhiste metaandmete lisamist ning rakendamist eesti.ee portaalis korraldab ja rahastab RIA. DHSide seadistamise ja arendamise vajadused selguvad peale andmekirjelduse tehnilise poole valmimist, seejärel lepitakse kokku juurutamise ajakava ja rahastamine. Andmekirjelduse juurutamise muudes portaalides ja veebilehtedel korraldab selle omanik koostöös MKM ITAO ja RIAGA.

Dokumendiliigi kiri (teabenõue, selgitustaotlus, märgukiri) andmekirjeldus kinnitatakse DHN poolt ja kooskõlastatakse ja registreeritakse RIHAs. Andmekirjelduse edasiarendamine toimub vastavalt vajadusele, kui muudetakse/ajakohastatakse standardeid, õigusakte ja teisi andmekirjeldust puudutavaid dokumente. Ettepanekuid andmekirjelduse ajakohastamiseks ja täiendamiseks võib teha igal ajal, kasutades selleks RIHA võimalusi või andmekirjelduses märgitud e-postiaadressil. Andmekirjelduse muutmise vajaduse otsustab Dokumendihaldusnõukogu. Suuremahuliste muudatuste tegemiseks kutsutakse kokku vastutav töörühm.

Koostas: Relika Metsallik-Koppel, nõunik, Infoühiskonna teenuste arendamise osakond, MKM